

Asia: VN/21301/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi hoitotakuusta

Lausunnonantajan lausunto

Onko vastaaja

Joku muu

Kannatatteko hoitoon pääsyn 7 vuorokauden enimmäisajasta luopumista ja 14 vuorokauden säätämistä pysyväksi hoitoon pääsyn enimmäisajaksi perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa?

Kyllä

Mitä toimia alueellanne/toiminnassanne on tehty ja ollaan tekemässä 14 vuorokauden hoitotakuuseen pääsemiseksi?

YTHS:n pääasialliset toimenpiteet ovat: 1. Terveyspalveluiden digitalisoinnin ja monikanavaisen palvelumallin edistäminen edelleen. Tällä hetkellä jo 72% yleis- ja mielenterveyden käynneistä toteutetaan etäkäynteinä. 2. Palvelumallin uudistaminen mm. mielenterveyden uudistettu porrasteinen hoitomalli, jossa korostuvat ohjattu omahoito ja ryhmäterapiat. Lisäksi on varmistettu tuotannollisen tehokkuuden lisääminen mm. eri ammattilaisten työjärjestyksiä ja työmääriä optimoimalla sekä varmistamalla, että palvelutuotannossa ei ole päällekkäisyyksiä talon sisällä tai suhteessa toimintaympäristöön. Ikärakenteeltaan nuori asiakaskuntamme opettelee terveystieteiden käyttöä ja on tyypillisesti epävarma omaan terveyteen ja sairauteen liittyvissä kysymyksissä. Tämä vaatii YTHS:ltä paljon tukea, neuvontaa sekä ohjausta niin hoidon tarpeen arvion yhteydessä, kuin ammattilaisten vastaanotolla. Hoidon vaikuttavuuden varmistamiseksi asiakaskontakteihin varattua aikaa on mahdotonta lyhentää loputtomasti saatavuuden parantamiseksi.

YTHS:ssä etenee raportoinnin kehittämishanke, joka mahdollistaa myös alihankintojen (4% tuotannosta) selkeän raportoinnin vuoden loppuun mennessä. YTHS käynnisti digitaalisten asiointikanavien ja potilastietojärjestelmän selvityshankkeen, jonka tarkoituksena on taata parhaat mahdolliset työvälineet ammattilaisille, sekä mahdollistaa aidosti monikanavainen palvelumalli (botti, puhelin, chat, videovastaanotot), jota myös kohderyhmä eli paljolti diginatiivit korkeakouluopiskelijat luontevimmin hyödyntävät. Prosessitehokkuuden ja resurssien optimoimiseksi palvelutuotanto pidetään jatkossa mahdollisimman paljon omissa käsissä ja tämän

vuoksi alihankintoja on kilpailutettu sekä tarkasteltu kriittisesti. KELA:lle ehdotetaan supistuksia ja tarkennuksia YTHS palveluverkkoon.

Mitä haasteita alueellanne on tiukentuvan hoitotakuusääntelyn noudattamisessa?

YTHS:n toimintaa kuvaa merkittävät vuodenaikaisvaihtelut, joissa äärimmäiset ruuhkapiikit ajoittuvat syys-marraskuun, sekä helmi-huhtikuun ajalle. Hoitotakuun noudattaminen erityisesti ruuhka-aikoina ei tule onnistumaan vain nykyresurssia optimoimalla vaan tarvitsemme lisäresurssia erityisesti hoidon tarpeen arvion toteuttavaan puhelinpalveluun.

Lainsäädäntö hoitotakuun kiristymisestä tulee voimaan aikana, jolloin terveydenhuollon työntekijöistä käydään äärimmäisen kovaa valtakunnallista kilpailua ja mm. työvoimakustannukset kasvavat merkittävästi. Tämä vaikeuttaa myös YTHS:llä kohtuuhintaisen työvoiman saatavuutta ja rahoituksen raameissa pysymistä. YTHS:n perusrahoitusta tulisi kehittää pitkäjänteisesti. Määräaikaiset erillispäätöksillä tehtävät lisäavustukset mielenterveyden osa-alueelle ovat toki auttaneet YTHS:n toimintaa, mutta korkean ammattitaidon omaavan henkilöstön saamiseksi ja toimintansa kehittämiseksi pitkäjänteisesti YTHS tarvitsee pitkäjänteistä rahoitusta määräaikaisen projektirahoituksen sijasta.

Hoitotakuun kiristymisen johdosta vuoden 2023 määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon lisäyksenä 700.000 euroa. Määrärahan lisäys ei ole riittävä huomioiden alakohtaisten työehtosopimusneuvotteluiden vaikutukset vuodelle 2023 ja 2024 sekä yleisen kustannustason nousun säätiölle merkittävimmissä kuluerissä (alihankintapalvelut, vuokrat ja IT-infra). Lisäksi lukuvuonna 2023-2024 läsnäolevien korkeakouluopiskelijoiden määrän arvioidaan nousevan huomattavasti edellisestä vuodesta.

Miten arvioitte tilanteen kehittyvän?

YTHS:n palveluiden kysyntä on kasvanut viimeisen kolmen vuoden aikana jatkuvasti ja merkittävästi ja tämä trendi jatkuu edelleen. YTHS ei pysty vastaamaan kohonneeseen kysyntään vain nykyresurssiaan optimoimalla. YTHS:n asiakaskunnassa korostuvat mielenterveyden lievät sekä keskivaikeat oireet. Mm. mielenterveyden palvelukysynnässä on havaittu noin 30% pysyvä kasvu koronavuosiin verraten.

YTHS perusrahoituksen kehittäminen pitkäjänteisesti on olennaista, jotta pystymme toteuttamaan YTHS:lle asetetut velvoitteet.

Avovastaus

-

Grönroos Mira
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS)